

Ondernemersavond

Onderwerp: **Kostenverhoging als gevolg van bijstelling Minimumuurloon**

Datum : Dinsdag 3 Juli 2018

Plaats: KKF- Coferentiehal

Tijd : 19.00 - 20.00 uur

Stimulering van Investerings

Op dinsdag 26 juni 2018 is tijdens een reguliere ondernemersavond gesproken over het stimuleren van investeringen in Suriname. De onderwerpen die aan de orde zijn geweest waren o.a.; Ease of doing business, Investeringsbeleid, Fiscale faciliteiten ter stimulering van investeringen en de Bevindingen. De Inleider was **dh. Roy Rijger**.

Suriname staat volgens de ranking van de Wereldbank op plek nummer 165 m.b.t. 'ease of doing business' en een positie hoger dan Haïti.
 Bron: <http://www.doingbusiness.org/rankings>

Economy	Ease of Doing Business Rank	Filtered Rank	Starting a Business	Dealing with Construction Permits	Getting Electricity	Registering Property	Getting Credit	Protecting Minority Investors	Paying Taxes	Trading across Borders	Enforcing Contracts	Resolving Insolvency
Jamaica	70	6	1	13	18	17	9	7	14	26	21	5
St Lucia	91	9	4	2	6	12	29	11	5	13	8	19
Dominica	98	12	5	8	8	28	24	8	6	12	12	22
Trinidad and Tobago	102	14	7	20	3	25	11	5	26	24	29	8
Antigua and Barbuda	107	15	18	14	5	16	26	13	20	17	1	20
The Bahamas	119	20	15	10	26	30	25	19	2	31	9	6
Belize	121	21	25	18	14	19	30	22	1	19	23	10
Guyana	126	23	12	28	28	13	14	14	15	29	14	27
St Vincent and the Grenadines	129	24	9	3	17	29	28	9	9	16	5	32
Barbados	132	26	14	25	31	20	22	29	7	25	28	4
St Kitts and Nevis	134	27	11	1	20	32	27	17	16	6	4	31
Curaçao	142	28	8	21	12	22	23	21	18	27	11	29
Suriname	165	30	30	14	27	27	31	27	10	11	32	23
Haïti	181	31	31	32	29	31	32	32	22	9	20	30

Voornoemde ranking is onze realiteit en belangrijk als vertrekpunt ter verbetering van ons investeringsklimaat zowel voor lokale ondernemers als voor buitenlandse investeerders. Rijger legt de nadruk op het feit dat er meer aandacht besteed moet worden aan het formuleren van een deugdelijk beleid waarna tot uitvoering daarvan kan worden overgegaan. Hij geeft aan dat er verschillende initiatieven worden ondernomen ter stimulering van investeringen maar vraagt zich tegelijkertijd af of het allemaal wel zo effectief plaatsvindt. Betere coördinatie tussen overheid en bedrijfsleven is nodig evenals een integrale aanpak vanuit overheid zelf. Hij geeft aan dat alle ministeries een rol vervullen bij het stimuleren van investeringen in ons land.

Wij zijn als land vaak ook veel te bescheiden en verkopen ons zelf slecht met name bij het aantrekken van buitenlandse investeringen. De diplomatie wordt onvoldoende gebruikt om de aantrekkingskracht van Suriname te vergroten. Een betere beleidsfocus is vereist met inzet van de vereiste capaciteit. Rijger geeft aan dat tevens moet worden gestreefd naar marktvergroting. Suriname is als markt te klein om de gewenste sociaal economische ontwikkeling van ons land tot stand te brengen. Hoewel Suriname lid is geworden van de CARICOM hebben wij, volgens Rijger, nog onvoldoende goed door wat het betekent om een single market te creëren. Hij geeft hierbij aan dat het tot stand brengen van een single market en het harmoniseren van belastingen onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn. Een belangrijk stap genomen door alle lidstaten waaronder Suriname, is de vorming van een douane unie. Hierdoor kunnen goederen tussen de lidstaten zich vrij bewegen zonder onderlinge heffing van invoerrechten. Voor andere "resources" zoals kapitaal en kennis vormen belastingen aan de grens tussen Suriname en de overige lidstaten nog steeds een blokkade. Dit komt omdat ons land het CARICOM Belastingverdrag ter voorkoming van dubbele belastingen nog niet heeft getekend. Uit de officiële benaming van het CARICOM Belastingverdrag blijkt waarvoor het bedoeld is:

"Agreement among the Governments of the Member States of the Caribbean Community for the Avoidance of Double Taxation and the Prevention of Fiscal Evasion with respect to Taxes on Income, Profits or Gains and Capital Gains and for the Encouragement of Regional Trade and Investment."

Rijger stelt dat onze inspanningen tot nu toe beperkt zijn gebleven bij het aantrekken van buitenlandse investeringen. Dit blijkt vooral uit het feit Suriname momenteel slechts twee belastingverdragen gesloten heeft met Nederland en Indonesië. Verdragen die bovendien ook nog niet hebben kunnen functioneren zoals het de bedoeling is. Doordat ons land nauwelijks belastingverdragen is aangegaan wordt dus het zaken doen met andere landen onvoldoende gestimuleerd. Ter vergelijking geeft hij aan dat Trinidad & Tobago, Jamaica en Barbados respectievelijk 18, 15 en 32 belastingverdragen hebben afgesloten met ondermeer Amerika, Canada en het Verenigd Koninkrijk.

Rijger geeft ook aan dat het aantrekken van diaspora kennis en kapitaal onvoldoende van de grond zal komen indien belastingen daarvoor worden gebruikt. Uiteindelijk is het te behalen rendement vaak genoeg bepalend voor de inzet van kennis en kapitaal en veel minder de emotionele verbinding met een bepaald land. Het investeringsbeleid van ons land zal zich ondermeer op de volgende aspecten moeten richten:

- Stimulering van het ondernemerschap en werkgelegenheid.
- Diversificatie en regionale spreiding van de economie.
- Verbetering van de concurrentiepositie van ons land.

Volgens Rijger vormen passende fiscale faciliteiten een belangrijk onderdeel van een gunstig investeringsklimaat. Ter illustratie geeft hij aan de

prima wijze waarop de Investeringswet uit 1960 in passende uitgave werd gepresenteerd onder de titel "Investment and Taxation in Suriname, Investment Abroad in a Climate of Financial responsibilities". Het onderliggend beleidsperspectief werd door de toenmalige Minister van Financiën (Dr. Jules Sedney) als volgt toegelicht:

"The economic policy of Suriname with respect to the encouragement of new investments is directed towards the widening of the base of the countless economy, the encase of employment and the expansion of local production, especially labor expanses, on the other hand it is the intend of the government to maintain a sound fiscal policy to ensure both check, a stable currency and a balanced budget, facilities provided for in the assessment ordnance will just make available in cases where the policies with respect to the encouragement of new investments and the maintenance of a sound policy strike a balance."

Bij de introductie van fiscale faciliteiten dienen mogelijke kosten en potentiële voordelen tegen elkaar te worden afgewogen. De toekenning van faciliteiten dient haar rechtvaardiging te vinden in het per saldo op te leveren rendement. Fiscale faciliteiten moeten "op maat" zijn en aansluiten op de marktbehoefte. Bovendien moet bij voorkeur aan de volgende randvoorwaarden worden voldaan:

- De compositie van fiscale faciliteiten dient simpel te zijn.
 - Fiscale faciliteiten dienen periodiek op hun werking en effectiviteit te worden geëvalueerd.
 - Introductie van gewenste fiscale faciliteiten in samenhang met overige noodzakelijke elementen die dienen ter verbetering van het investeringsklimaat.
 - Investsur dient echt een faciliterend orgaan te zijn en moet geen business plannen beoordelen.
 - Mogelijke kosten en potentiële voordelen moeten worden afgewogen.
 - Er moet sprake zijn van duidelijke promotie, ook in het buitenland.
- Fiscale faciliteiten vormen een belangrijk onderdeel van het investeringsklimaat van een land.

Het stimuleren van ondernemerschap en werkgelegenheid kan mede met hun inzet plaatsvinden. Bovendien kan de samenstelling van binnenlandse productie worden beïnvloed. Dergelijke faciliteiten zijn voornamelijk van invloed op rendementsverwachtingen en financieringsmogelijkheden van ondernemers. Belangrijk is wel dat fiscale faciliteiten niet compenseren voor ongunstige investeringscondities. Rijger stelt dat fiscale faciliteiten voordelig zijn indien:

Een aanwezige gaf aan dat afdoende digitale voorzieningen ook een belangrijk onderdeel van een gunstig investeringsklimaat is. Inspelend op vragen en opmerkingen vanuit de zaal heeft de inleider meerdere zaken uitgediept. Rijger gaf aan dat het grote belang van de ontwikkeling van de minerale sector in ons land met name gericht moet zijn op het zoveel mogelijk kunnen inzetten van lokale capaciteit. Creatie van werkgelegenheid en ondernemerschap is de sleutel voor armoedebestrijding, welvaart en duurzame economische ontwikkeling. De benodigde capaciteit zal echter moeten worden opgebouwd op basis van de specifieke behoefte van de sector. De heer Shyamnarain (fiscalist) haakt in door te stellen dat er ook personen moeten zijn die "opportunites" herkennen en daarop afdoende inspelen.

Deze avond werd afgesloten met een vragenronde, conclusies en aanbevelingen. Echter moet worden opgemerkt dat gelet op het belang van dit onderwerp en de behoefte tot nadere interactie vanuit de zaal is er een vervolgsessie zal worden gehouden.

Aanpassing Minimum uurloon

	Huidig uurloon	Nieuw uurloon	Huidig Maandloon 200 uur	Nieuw Maandloon 200 uur	Effectieve verhoging voor de werkgever inclusief pensioen afdracht
Minimum uurloon	6.14	8.40	1228.00	1680.00	462.17
Winkelbedrijven met minder dan 4 werknemers	7.37	10.08	1473.60	2016.00	554.60
Horeca met meer dan 12 werknemers	8.60	11.76	1719.20	2352.00	647.04
Bewakingsbedrijven	8.60	11.76	1719.20	2352.00	647.04

Gegeven het feit dat de wet minimumloon integraal deel uitmaakt van het Sociaal Zekerheidstelsel, behoort de inflatiecorrectie simultaan te worden doorgevoerd naar de wet Basiszorg en de Pensioenwet. Het Sociaal Zekerheidstelsel is immers gebaseerd op een balans tussen de 3 componenten. De premies van de basiszorg dekking en het pensioen zullen navenant met de zelfde factor behoren te worden bijgesteld.

Het bedrijfsleven m.n. de KKF is niet vertegenwoordigd in de commissie ter herziening van het minimumloon. De werkgeversorganisatie de VSB is wel vertegenwoordigd in de commissie door mvr Mr. Helen Doelwijt. De commissie heeft 3 voorstellen voor het minimumloon gepresenteerd aan de Minister van Arbeid. De scenario's zoals door de commissie uitgewerkt liggen zelfs hoger als het uitgangspunt zoals in het concept Staatsbesluit opgenomen. Opmerkelijk is dat de commissie geen sectoraal minimumloon, maar een algemeen minimumloon voorstaat.

In het voorstel zoals door de commissie geformuleerd is o.a. het volgende gesteld.	
-Armoedegrens is een fractie van het minimumloon	
-Armoedegrens en bestaansminimum zijn synoniemen	
-Armoedegrens ogv USD 1 = SRD 7.905 : SRD 1.312 (2014)	
-200 uren arbeid per maand	
Scenario 1 :	Uitgaande van Engel Coëfficiënt 70% (factor 1.42856)
Minimumloon 1 :	SRD 1.312 x 1.42856: 200 = SRD 9.37 (verhoging 53%)
Scenario 2 :	Uitgaande van Engel-Coëfficiënt 60% (factor 1.66666)
Minimumloon 2 :	(SRD 1.312 x 1.66666):200 = SRD 10,94 (verhoging 78%)
Scenario 3 :	Nieuw minimumloon obv devaluatie =1.9
Minimumloon 3 :	SRD 6,14 x 1.9 = SRD 11.67 (verhoging 90%)

De KKF pleit voor een evenwichtige en weloverwogen aanpassing van het Sociaal Zekerheidsstelsel.